

Упорядник:

Осипова О.І., канд. екон. наук, доцент кафедри штучного інтелекту, моделювання та статистики, КНЕУ імені Вадима Гетьмана

Програмний комітет конференції

Голова програмного комітету: Лук'яненко Дмитро, д.е.н., професор, ректор КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна.

Члени програмного комітету:

Антонюк Лариса, д.е.н., професор, проректор з наукової роботи КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна; **Сільченко Марина**, к.е.н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи та цифрової трансформації КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна; **Ващаєв Сергій**, к.е.н., доцент, директор навчально-наукового інституту «Інститут інформаційних технологій в економіці КНЕУ імені Вадима Гетьмана», Україна; **Великоіваненко Галина**, к.ф.-м.н., професор, завідувач кафедри штучного інтелекту, моделювання та статистики КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна; **Джалладова Ірада**, д.ф.-м.н., професор, завідувач кафедри системного аналізу та кібербезпеки КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна; **Іванець Ірина**, к.е.н., доцент інституційної економіки Philipps Universität Marburg, Німеччина; **Ішук Ярослава**, к.е.н., доцент, доцент кафедри штучного інтелекту, моделювання та статистики КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна; **Красюк Юлія**, к.пед.н., доцент, завідувач кафедри інформатики та системології КНЕУ імені Вадима Гетьмана, координатор Інституту дистанційної освіти, Україна; **Кмитюк Тетяна**, к.е.н., доцент, доцент кафедри штучного інтелекту, моделювання та статистики КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна; **Мазур Маргарита**, к.е.н., доцент, доцент кафедри штучного інтелекту, моделювання та статистики КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна; **Майоре Гінта**, доктор технічних наук, генеральний директор компанії EcolGM Ltd, Латвія; **Матвійчук Андрій**, д.е.н., професор, професор кафедри штучного інтелекту, моделювання та статистики КНЕУ імені Вадима Гетьмана, генеральний директор Наукового парку КНЕУ, Україна; **Осипова Ольга**, к.е.н., доцент, доцент кафедри штучного інтелекту, моделювання та статистики КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна; **Петухова Олена**, старший викладач кафедри штучного інтелекту, моделювання та статистики КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна; **Піскунова Олена**, д.е.н., професор, професор кафедри штучного інтелекту, моделювання та статистики КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна; **Покойовий Майкл**, Ph.D., доцент кафедри науки про дані, науковий співробітник Школи статистики науки про дані, Old Dominion University, США; **Притоманова Ольга**, д.ф.-м.н., професор, професор кафедри штучного інтелекту, моделювання та статистики КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна; **Ружечкова Мирослава**, професор, Uniwersytet w Białymstoku, Республіка Польща; **Скіцько Володимир**, к.е.н., доцент, доцент кафедри штучного інтелекту, моделювання та статистики КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна; **Фомічов Олександр**, керівник проєктів Sustainability InnoCenter, Швеція.

Рекомендовано до електронного видання

*Вченою радою Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана
Протокол № 10 від 30 червня 2026 р.*

Цифрова економіка [Електронний ресурс]: зб. матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції, 11-12 червня 2026 р., м. Київ. – К.: КНЕУ, 2026. 582 с.
ISBN 978-966-926-608-8
DOI: <https://doi.org/10.33111/978-966-926-608-8>

Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції, проведеної на базі Інституту інформаційних технологій в економіці за участю Наукового парку КНЕУ, розкривають сутність трансформацій сучасної економіки, швидкого розвитку цифрових технологій та їх впровадження в секторах промисловості, бізнесі та державному управлінні для підвищення їх ефективності, конкурентоздатності, забезпечення сталого національного розвитку, зростання обсягів виробництва високотехнологічної продукції та благополуччя населення України.

УДК 330:004(06)

*Автори опублікованих статей несуть повну відповідальність за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел та посилання на них та за всі інші відомості.
Думки авторів можуть не збігатися з позицією організаційного комітету*

*Розповсюджувати та тиражувати
без офіційного дозволу КНЕУ заборонено*

Кузнецова К.П., Дуріхіна О.В., РОБОТИЗАЦІЯ ЛОГІСТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ ЯК ЧИННИК ГНУЧКОСТІ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ	94
Куценко Д. М., ПОЄДНАННЯ ЦИФРОВИХ І ЮРИДИЧНИХ РИЗИКІВ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ КАДРОВОЮ БЕЗПЕКОЮ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	97
Левицька І. В., ЦИФРОВІ КОМУНІКАЦІЇ ОБЛАСТЕЙ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ	99
Лелик Л.І., Фарович Р. Б., ІНСТРУМЕНТИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЇХ ВПЛИВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ УПРАВЛІННЯ	101
Любчак І.С., ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	103
Магас Н. В., Дулиш Н. Й. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ	105
Малтиз В., ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ СУЧАСНОЇ СТРАТЕГІЇ ЦИФРОВОГО МАРКЕТИНГУ	107
Мариніна С.В., Шабранська Н.І., ПОСИЛЕННЯ МОНІТОРИНГОВИХ ЗАХОДІВ ІННОВАЦІЙНОЇ ЕКОСИСТЕМИ ШЛЯХОМ ЦИФРОВІЗАЦІЇ	109
Марусей Т.В., ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК СУЧАСНА МОДЕЛЬ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТУРИЗМУ	111
Маслій О.А., Користова В.С., ЦИФРОВІЗАЦІЯ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СЕГМЕНТІ КАСКО ЯК СКЛАДОВА ЦИФРОВОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	114
Машталяр О.В., Самарічева Т.А, АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМ ВІДКРИТИХ ДАНИХ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ГРОМАДСЬКИХ ВИТРАТ	116
Міщенко В.І., ІНСТИТУЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЦИФРОВОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ	118
Мозгаллі О.П., ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ВАЛЮТ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ	121
Мусієвич Я.І., Артюшок К.А., СТРАТЕГІЇ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ	124
Омельяненко О.М., ЖИТТЄВИЙ ПРОСТІР ГРОМАД ЯК ЦИФРОВА ЕКОСИСТЕМА: НОВА МОДЕЛЬ ВЗАЄМОДІЇ	125
Опанасенко Ю. О., Ожелевська Т.С., ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ	127
Осадчий М.Л., РОЛЬ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ У РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР У СФЕРІ ВОДНОГО ТРАНСПОРТУ	129
Остапенко В.М., Гунькіна Д.К., ЦИФРОВІЗАЦІЯ МИТНИХ ПРАВИЛ ТРАНЗИТНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ЯК НАПРЯМ УДОСКОНАЛЕННЯ МИТНОГО РЕЖИМУ ТРАНЗИТУ	132
Павелчак-Данилюк О. Б., ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ: ЗМІНА ГЛОБАЛЬНОЇ ПАРАДИГМИ ТА ДОСВІД СТІЙКОСТІ УКРАЇНИ	134
Перило В. В., Сухорукова А. Л., ПУБЛІЧНІ КОМУНІКАЦІЇ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ	137

ЦИФРОВІЗАЦІЯ МИТНИХ ПРАВИЛ ТРАНЗИТНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ЯК НАПРЯМ УДОСКОНАЛЕННЯ МИТНОГО РЕЖИМУ ТРАНЗИТУ

Розвиток міжнародної торгівлі в умовах посилення транспортної взаємозалежності держав актуалізує потребу в оновленні підходів до організації митного режиму транзиту. Транзитні перевезення виступають важливою складовою зовнішньоекономічної та транспортно-логістичної системи держави, оскільки їх організація визначає швидкість переміщення товарів, рівень логістичних витрат, ефективність функціонування пунктів пропуску та конкурентоспроможність національної транспортної інфраструктури. У цьому контексті важливого значення набуває наближення українських митних процедур до європейських підходів організації транспортно-логістичних потоків, зокрема з урахуванням положень Trans-European Transport Network, спрямованих на інтеграцію транспортної інфраструктури, посилення її взаємозв'язаності та забезпечення ефективного руху товарів у межах європейського простору [1].

В Україні, стратегічна значущість цифрового оновлення митних правил транзитних перевезень, визначається його безпосереднім зв'язком із реалізацією Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року. Так, у стратегії, одним із ключових орієнтирів визначено модернізацію транспортної системи, інтеграцію до європейського транспортного простору та підвищення ефективності логістичних процесів [2]. У такому контексті митний режим транзиту потребує переходу від паперово орієнтованої моделі супроводу перевезень до комплексної електронної системи, у межах якої дані про вантаж, маршрут, гарантії, ризики та учасників перевезення обробляються в єдиному інформаційному середовищі. Це створює передумови для скорочення часу митного оформлення, підвищення прозорості контролю, прискорення обміну даними та мінімізації впливу людського чинника на прийняття митних рішень.

Сучасні дослідження у сфері митного адміністрування та цифрової трансформації зовнішньоекономічної діяльності засвідчують, що удосконалення митного режиму транзиту доцільно розглядати як комплексний процес, який охоплює кілька взаємопов'язаних напрямів:

- нормативно-правовий напрям, що передбачає адаптацію митних правил до європейських процедур спільного транзиту, уніфікацію електронних документів і правове закріплення цифрової взаємодії між митними органами та бізнесом;
- технологічний напрям, пов'язаний із розвитком електронного декларування, автоматизованого аналізу ризиків, обміну даними в режимі реального часу та використанням сумісних інформаційних систем;
- інституційний напрям, що охоплює зміну моделі взаємодії митниці й суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, перехід до партнерського формату комунікації та підвищення довіри до доброчесних учасників транзитних операцій;
- логістичний напрям, який полягає у скороченні простоїв на кордоні, оптимізації маршрутів, підвищенні передбачуваності перевезень і зменшенні адміністративного навантаження на перевізників;
- безпековий напрям, що забезпечує поєднання спрощення процедур із контролем ризиків, виявленням порушень і захистом фіскальних інтересів держави [3; 4].

Розглянемо кожен із окреслених напрямів детальніше. Так, нормативно-правовий напрям пов'язаний із євроінтеграційним курсом України та виконанням зобов'язань, передбачених статтею 84 Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, яка визначає поступове наближення національного митного законодавства до митного законодавства ЄС [5]. Основу правового забезпечення цифровізації транзитних процедур становлять Закон України від 12 вересня 2019 року № 78-IX «Про режим спільного транзиту та запровадження

національної електронної транзитної системи» [6], Закон України від 30 серпня 2022 року № 2555-IX «Про приєднання України до Конвенції про процедуру спільного транзиту» [7] та Закон України від 30 серпня 2022 року № 2554-IX «Про приєднання України до Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами [8]». Набрання чинності для України зазначеними конвенціями з 1 жовтня 2022 року створило правову основу для міжнародного застосування NCTS і фактичного запуску режиму «митного безвізу», а практична реалізація цих положень була конкретизована наказом Міністерства фінансів України від 7 жовтня 2022 року № 325 «Про затвердження Порядку реалізації положень Конвенції про процедуру спільного транзиту на території України» [9].

У свою чергу технологічний напрям конкретизується через практичний перехід України до використання NCTS, Фаза 5. За інформацією Державної митної служби України, з 22 квітня 2024 року Україна розпочала застосування NCTS, Фаза 5, що стало наступним етапом розвитку електронної транзитної системи [10]. Для бізнесу це означало подання транзитних декларацій за оновленими правилами та в оновленій транзитній системі, а також можливість деталізації даних у декларації, зокрема для консолідованих вантажів. Практичне застосування NCTS Фаза 5 забезпечується через інтеграційну платформу «Єдине вікно – ЄAIC – NCTS», «Портал трейдера» та брокерське програмне забезпечення, адаптоване до технічних специфікацій оновленої транзитної системи.

Інституційний напрям виявляється у зміні характеру взаємодії між митницею та бізнесом, за якого контроль за транзитними операціями поєднується з наданням спрощень добросовісним суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності. Практичним підтвердженням цього є розвиток системи гарантій та транзитних спрощень. За даними Державної митної служби України, у 2025 році в електронній транзитній системі було зареєстровано 87 загальних гарантій на суму майже 300 млн євро, а також 22 701 індивідуальну гарантію на суму понад 1 млрд євро [11]. Крім того, у 2025 році окремі суб'єкти процедури спільного транзиту отримали спрощення у формі звільнення від гарантії, що свідчить про поступовий розвиток моделі довіри до добросовісних учасників транзитних процедур.

Логістичний і безпековий напрями удосконалення митного контролю транзитних перевезень доцільно розглядати у взаємозв'язку, оскільки безперервність руху товарів у режимі транзиту має поєднуватися з належним контролем за дотриманням умов митної процедури. Відповідно до положень Митного кодексу України, завершення митного режиму транзиту пов'язується з установленням митним органом факту належного виконання умов поміщення товарів у цей режим і вимог до їх переміщення, зокрема шляхом зіставлення даних митного органу відправлення та митного органу призначення після пред'явлення товарів. У цьому аспекті NCTS виконує не лише функцію електронного супроводження декларацій, а й забезпечує логістично-контрольну простежуваність транзитної операції: фіксацію маршруту, строків доставки, гарантійного забезпечення, статусу переміщення та факту завершення процедури. Водночас електронізація транзиту не послаблює контрольну функцію митниці, а надає їй більш адресного характеру через застосування аналізу ризиків, перевірку відповідності заявленого й фактичного переміщення, контроль строків доставки та реагування на обставини, які можуть свідчити про невиконання умов митного режиму або необхідних митних формальностей.

Можна констатувати, що удосконалення митного режиму транзиту в Україні набуває практичного змісту лише за умови поєднання всіх напрямів, зокрема: правового, технологічного, організаційного та контрольного. Узгоджена реалізація цих напрямів формує цілісну модель митного адміністрування, у межах якої цифрові інструменти забезпечують спрощення законного транзиту, прозорість процедур і належний рівень контролю за ризиковими операціями.

Список використаних джерел

1. European Commission. (2023). *Trans-European Transport Network (TEN-T)*. https://transport.ec.europa.eu/transport-themes/infrastructure-and-investment/trans-european-transport-network-ten-t_en

2. Kabinet Ministriv Ukrainy. (2018). *Pro skhvalennia Natsionalnoi transportnoi stratehii Ukrainy na period do 2030 roku* [On approval of the National Transport Strategy of Ukraine for the period up to 2030]: rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 30 travnia 2018 r. № 430-r. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/430-2018-%D1%80#Text>
3. Hrin, O., Mykuliak, O., & Petyk, M. (2025). Tsyfrovi tekhnolohii instytutysiinoi vzaiemodii mytnykh orhaniv ta biznes-seredovyshecha v Ukraini [Digital technologies of institutional interaction between customs authorities and the business environment in Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*, (80). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-80-137>
4. Kostyshyn, N. S. (2023). Sproshchennia y didzhitalizatsiia mytnykh formalnostei ta protsedur yak dzherelo rozbudovy mytnoho prostoru [Simplification and digitalization of customs formalities and procedures as a source of customs space development]. In *Proceedings of the Science and Technology: Problems, Prospects and Innovations (Japan, Osaka, September 1–3, 2023)* (p. 173). CPN Publishing Group.
5. *Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odnii storony, ta Yevropeiskym Soiuzom, Yevropeiskym spivtovarystvom z atomnoi enerhii i yikhnyimi derzhavamy-chlenamy, z inshoi storony* [Association Agreement between Ukraine, of the one part, and the European Union, the European Atomic Energy Community and their Member States, of the other part]. (2014). mizhnarodnyi dokument vid 27 chervnia 2014 r., updated 25 October 2022. http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text
6. Verkhovna Rada Ukrainy. (2019). *Pro rezhym spilnogo tranzytu ta zaprovadzhennia natsionalnoi elektronnoi tranzytnoi systemy* [On the common transit regime and introduction of the national electronic transit system]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/78-IX#Text>
7. Verkhovna Rada Ukrainy. (2022). *Pro pryiednannia Ukrainy do Konventsii pro protseduru spilnogo tranzytu* [On Ukraine's accession to the Convention on a common transit procedure]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2555-20#Text>
8. Verkhovna Rada Ukrainy. (2022). *Pro pryiednannia Ukrainy do Konventsii pro sproshchennia formalnostei u torhivli tovaramy* [On Ukraine's accession to the Convention on the simplification of formalities in trade in goods]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2554-20#Text>
9. Ministerstvo finansiv Ukrainy. (2022). *Pro zatverdzhennia Poriadku realizatsii polozhen Konventsii pro protseduru spilnogo tranzytu na terytorii Ukrainy* [On approval of the Procedure for implementing the provisions of the Convention on a common transit procedure in the territory of Ukraine]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1309-22#Text>
10. Derzhavna mytna sluzhba Ukrainy. (2026). *Rezhym spilnogo tranzytu (NCTS)* [Common transit regime (NCTS)]. <https://customs.gov.ua/rezhim-spilnogo-tranzitu-ncts>
11. Derzhavna mytna sluzhba Ukrainy. (2025). *Mytnyi bezviz 2025: rekordnyi rik systemy spilnogo tranzytu NCTS* [Customs visa-free regime 2025: a record year of the NCTS common transit system]. <https://customs.gov.ua/news/ncts-26/post/mitnii-bezviz-2025-rekordnii-rik-sistemi-spilnogo-tranzitu-ncts-2596>

Павелчак-Данилюк О. Б.,

к. т. н.,

*Чортківський навчально-науковий інститут підприємництва і бізнесу
Західноукраїнського національного університету*

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ: ЗМІНА ГЛОБАЛЬНОЇ ПАРАДИГМИ ТА ДОСВІД СТІЙКОСТІ УКРАЇНИ

В індустріальну епоху міжнародна перевага держав визначалася обсягами матеріальних ресурсів, наявністю корисних копалин, промислових потужностей та логістичних вузлів. Станом на 2026 рік у світі остаточно сформувалася нова економічна парадигма. Головним фактором успіху стали цифрові технології, а ключовою «валютою» розвитку - знання, алгоритми, дані та інноваційні платформи, що забезпечують швидкість і глобальну конкурентоспроможність.

Наукове видання

ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА

Збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції

11-12 червня 2026 р.

Видано в авторській редакції

Верстка М. Криворученко

Підписано до друку 09.07.2026. Формат 60×84/8
Друк. арк. 24,25. Зам. № 26-6015

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
03680, Україна, м. Київ, пр. Берестейський, 54/1

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи (серія ДК, №235 від 07.11.2000)

E-mail: litera@kneu.edu.ua